

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Факультет № 3

**Кафедра поліцейської діяльності та публічного
адміністрування**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Забезпечення прав людини в діяльності поліції»
вибірковий компонент освітньої програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

**26 «Цивільна безпека»
262 «Правоохоронна діяльність» (Поліцейські)**

**Вінниця
2023**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 27.11.2023 № 10

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від 15.11.2023 № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 24.11.2023 № 10

Розглянуто на засіданні кафедри поліцейської діяльності та публічного
адміністрування факультету № 3 (протокол від 08.11.2023 № 29)

Розробники:

1. Завідувач кафедри поліцейської діяльності та публічного
адміністрування, д.ю.н., професор Джафарова О.В.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри адміністративного права та процесу, к.ю.н., доцент
Пабат О.В.

2. Професор кафедри поліцейського права Національної академії
внутрішніх справ, д.ю.н., професор Дрозд О.Ю.

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Забезпечення прав людини в діяльності підрозділів кримінальної поліції» є навчальною дисципліною, що розвиває та поглиблює знання і вміння, отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Поліцейська діяльність». Вивчення дисципліни спрямовується на формування у здобувачів вищої освіти знань, вмінь та навичок, які відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам основних посад працівників Міністерства внутрішніх справ України та завданням, які ставляться перед Національною поліцією на конкретному етапі розвитку українського суспільства. Складається з теми, які стосуються загальних питань дотримання прав людини (тема 1), та тем, присвячених окремим напрямкам діяльності підрозділів кримінальної поліції, де як правило можуть виникнути питання обмежень прав людини, і як слідство не допущення їх порушення (теми 2 – 7). Передбачає предметні зв'язки з навчальними дисциплінами «Адміністративне право», «Управління органами Національної поліції України», «Поліцейська діяльність», «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції».

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 7.	Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність» Спеціалізація: Поліцейські Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс - 3 Семестр – 6 Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання: Лекції – 14; Семінарські заняття – 14; Практичні заняття – 12; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 80.		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Забезпечення прав людини в діяльності підрозділів кримінальної поліції»: *загальноосвітня (навчальна)* – сприяти становленню сучасного всебічно-розвинутого висококваліфікованого фахівця-правоохоронця для підрозділів кримінальної поліції, здатного на достатньому рівні репрезентувати підрозділи кримінальної поліції та органи Національної поліції зокрема у відносинах з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та громадянами, формувати та розвивати правові знання здобувачів освіти, уміння аналізувати нормативно-правові акти та інші документи; виробляти навички самостійного аналізу адміністративно-

правових явищ, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації; виробляти настанови на оволодіння професійними вміннями та навичками; *виховна* – формувати ціннісні орієнтири здобувачів вищої освіти відповідно до принципів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненні української держави; формувати у слухачів високий рівень правової свідомості та правової культури, професійних та особистісних якостей, *розвивальна* – прищепити вміння правильного застосування знань, одержаних під час вивчення поліцейської діяльності та інших спеціальних дисциплін, у процесі забезпечення прав і свобод людини в діяльності підрозділів кримінальної поліції.

Програмні результати навчання.

За підсумками вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

- знати поняття, зміст та основні напрямки захисту та дотримання прав і свобод людини в діяльності підрозділів кримінальної поліції; чинне законодавство України, норми якого регулюють поліцейську діяльність підрозділів кримінальної поліції та Національної поліції зокрема; завдання та функції підрозділів кримінальної поліції щодо захисту та дотримання прав і свобод людини тощо;
- знати специфіку юрисдикційної діяльності поліції в цілому та підрозділів кримінальної поліції зокрема; особливості забезпечення прав та свобод осіб під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчі поліції; форми, види взаємодії підрозділів кримінальної поліції та Національної поліції зокрема із громадськістю з метою реалізації основних прав та свобод громадян;
- знати підстави і порядок застосування заходів примусу;
- вміти відтворювати основні поняття та категорії, що відображають сутність організації роботи підрозділів кримінальної поліції щодо захисту та дотримання прав і свобод людини в діяльності поліції;
- вміти доволіно використовувати засвоєні знання для розв’язання типових професійних ситуацій, що виникають під час виконання службових завдань;
- вміти знаходити шляхи розв’язання нетипових завдань, що виникають під час виявлення, припинення правопорушень, а також спілкуванні з громадянами і правопорушниками з метою дотримання і не порушення прав всіх учасників;
- вміти варіативно розв’язувати професійні завдання працівника кримінальної поліції, складати необхідні процесуальні та інші документи.

Види занять, за допомогою яких формуються програмні результати навчання: лекційні заняття та семінарські заняття, проведення яких поєднується із самостійною роботою.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати комплексні проблеми у сфері правоохоронної діяльності, охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до абстрактного, логічного, критичного мислення та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.
	ЗК-2	Здатність приймати управлінські й обґрунтовані рішення в складних і непередбачуваних умовах
	ЗК-3	Здатність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, уміння набувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційні технології
	ЗК-4	Здатність до ділового спілкування рідною та іноземною мовами на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової юридичної термінології
	ЗК-5	Здатність до відповідальності за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди.

	ЗК-6	Розуміння проблематики у питаннях професійної діяльності, усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії
	ЗК-7	Здатність до наукових досліджень на основі методології науки, психології та педагогіки
	ЗК-8	Здатність взаємодіяти з громадськістю
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)ФК	ФК-1	Здатність робити кваліфіковані юридичні висновки, давати консультації, застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної та правоохоронної діяльності
	ФК-2	Здатність застосовувати законодавство України та спрямовувати свою діяльність у відповідності до вимог чинного законодавства.(у тому числі антикорупційного)
	ФК-10	Здатність формувати комплекс практико-орієнтованих прийомів, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень співробітника суб'єкта публічного адміністрування.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Права людини та рівень їх забезпечення в Україні.

1. Діяльність поліції щодо забезпечення прав і свобод людини.

Поняття та сутність основних прав та свобод людини та громадянина. Завдання дисципліни «Забезпечення прав людини в діяльності підрозділів кримінальної поліції». Основні публічно-правові відносини щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина в діяльності підрозділів кримінальної поліції.

2. Діяльність кримінальної поліції щодо забезпечення прав і свобод людини.

Поняття та види правових обмежень прав і свобод людини в цілому та в діяльності підрозділів кримінальної поліції.

3. Правове регулювання належного забезпечення прав і свобод людини в діяльності підрозділів кримінальної поліції. Нормативно-правові акти, які визначають дотримання прав і свобод людини і громадянина (їх види, класифікація та значення). Поняття та види правових обмежень прав і свобод людини в цілому та в діяльності підрозділів кримінальної поліції.

ТЕМА № 2. Забезпечення прав людини на стадії досудового розслідування. Заборона катувань і жорстокого поводження в діяльності підрозділів кримінальної поліції.

1. *Основні завдання досудового розслідування.* Поняття та сутність досудового розслідування.

2. *Охорона прав і свобод учасників кримінального провадження.* Оскарження як спосіб захисту прав та свобод у досудовому слідстві.

3. *Поняття катування та їх прояви.* Юридична відповідальність за катування. Жорстоке, нелюдське поводження чи покарання.

4. *Практика Європейського суду з прав людини щодо катування.* Сутність та зміст зобов'язання стосовно протидії катуванням (позитивні та негативні). Правовий статус та обов'язки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини..

ТЕМА № 3. Захист та дотримання прав людини під час адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції

1. *Поняття та зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України.*

2. *Поняття, завдання та принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення.* Презумпція невинуватості. Рівність всіх перед законом незалежно від раси, статі, переконань, соціального походження тощо.

3. *Захист та дотримання прав людини під час адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції,* а саме на: стадії порушення адміністративної справи: теоретико-правова характеристика. Підстави, межі, порядок застосування заходів забезпечення провадження; стадії розгляду та прийняття рішення по справі про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку; стадії оскарження рішення винесеного поліцейським; стадії виконання постанови у справі про адміністративні правопорушення.

ТЕМА 4. Захист та дотримання прав людини під час співпраці з громадськістю. Прийом звернень громадян.

1. *Поняття взаємодії підрозділів кримінальної поліції з громадськістю.* Основні завдання та функції кримінальної поліції по роботі з громадськими формуваннями. Захист та дотримання прав людини під час з роботи з населенням. Форми та методи діяльності поліції по роботі з громадськими формуваннями.

Зарубіжний досвід взаємодії поліції та громадськості щодо забезпечення публічної безпеки та порядку, та його впровадження в Україні.

Резолюція недовіри як форма взаємодії поліції та громадськості, а також як спосіб захисту прав людини під час взаємодії поліції на громади на території обслуговування.

Процедура оголошення та особливості реалізації, та правові наслідки винесення.

ТЕМА № 5. Захист та дотримання прав людини під час надзвичайних ситуацій

1. *Поняття та сутність надзвичайної обстановки*, що створює особливі умови для роботи поліції; надання поліцейських послуг.

2. *Профілактика правопорушень, що вчиняються в умовах надзвичайного стан та захист прав осіб від протиправних посягань*. Правова характеристика мародерства, кримінальна відповідальність за його вчинення. Діяльність поліції щодо превенції вказаних проявів.

3. *Характеристику правових засад введення надзвичайного стану*. Взаємодії окремих поліцейських поліції з іншими підрозділами поліції, правоохоронними органами, місцевими органами влади щодо забезпечення охорони публічного порядку та безпеки під час надзвичайного стану.

4. *Правове регулювання організації превентивної діяльності підрозділів кримінальної поліції в умовах надзвичайного стану*. Характеристика дії поліцейських щодо захисту прав і свобод людини при отриманні повідомлення про надзвичайний стан.

ТЕМА № 6. Дотримання прав людини під час затримання й арешту.

1. *Дотримання прав людини під час застосування працівниками поліції заходів фізичного впливу (сили) та вогнепальної зброї*. Розслідування випадків порушення поліцейськими прав людини. Юридичні гарантії професійної діяльності працівників поліції

2. *Особливості правового регулювання дотримання прав людини під час затримання й арешту: національний та міжнародний вимір*.

3. *Правове регулювання та особливості проведення перевірок випадків порушення поліцейськими прав людини*. Юридичні гарантії професійної діяльності працівників поліції. Взаємодія офіцерів поліції з органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, недержавними та громадськими організаціями щодо порушенню права та інтересів людини під час надання поліцейських послуг.

ТЕМА № 7. Дотримання прав і свобод внутрішньопереміщених осіб та осіб, які проживають на тимчасово окупованій території

1. Права цивільного населення, що постраждало від наслідків *тимчасової окупації та збройного конфлікту*. Права цивільного населення, яке постраждало від наслідків тимчасової окупації та збройного конфлікту. Право на визначення правового статусу жертв збройного конфлікту. Право членів сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, на з'ясування долі та місця перебування їх рідних. Право на отримання гарантованих державою виплат і допомоги. Право на забезпечення житлом ВПО. Право на компенсацію за завдану майнову (матеріальну) шкоду цивільному населенню, що постраждало від збройного конфлікту. Право на документування внутрішньо переміщених осіб та громадян України, які проживають на окупованих територіях. Права осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях. Право на свободу пересування та доступ до базових послуг. Право на свободу вибору громадянства та одержання документів. Право власності. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

2. *Право на документування внутрішньо переміщених осіб та громадян*

України, які проживають на окупованих територіях.

3. Інструменти захисту прав і свобод внутрішньопереміщених осіб та осіб, які проживають на тимчасово окупованій території та роль підрозділів кримінальної поліції в цьому.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2							
Тема № 1: Права людини та рівень їх забезпечення в Україні.	18	2	2	2	-	12	залік
Тема № 2: Забезпечення прав людини на стадії досудового розслідування. Заборона катувань і жорстокого поводження в діяльності підрозділів кримінальної поліції.	18	2	2	2	-	12	
Тема № 3: Захист та дотримання прав людини під час адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції.	18	2	2	2	-	12	
Тема № 4: Захист та дотримання прав людини під час співпраці з громадськістю. Прийом звернень громадян.	16	2	2	2	-	10	
Тема № 5: Захист та дотримання прав людини під час надзвичайних ситуацій.	18	2	2	2	-	12	
Тема №6 : Дотримання прав людини під час затримання й арешту.	18	2	2	2	-	12	

працівників поліції							
Тема №7. Дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та осіб, які проживають на тимчасово окупованій території	14	2	2	-		10	
Всього за семестр № 3	120	14	14	12	-	80	

4.1.2. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1: Права людини та рівень їх забезпечення в Україні.		
	<p>1. Сформулюйте завдання та визначте систему дисципліни «Захист та дотримання прав і свобод людини в діяльності поліції».</p> <p>2. Визначте у чому полягають співвідношення та відмінності дисципліни «Захист та дотримання прав і свобод людини в діяльності поліції» від інших юридичних дисциплін, що вивчаються у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання.</p> <p>3. Дефініція права людини та її значення у діяльності Національної поліції України</p> <p>4. Визначте: поняття та характерні риси колективних прав, соціальних прав, економічних прав, політичних прав, громадянських прав,</p> <p>5. Поняття основні положення Національної стратегії у сфері прав людини.</p> <p>6. Сутність дотримання прав і свобод людини в діяльності поліції</p> <p>7. Сутність незаконного затримання, заборона масових демонстрацій, затримання громадян за ознакою раси, кольору шкіри, етнічної належності</p> <p>8. Сутність незаконного арешту, обшуку, невжиття заходів за заявами громадян, приховування злочинів від обліку, несанкціоноване прослуховування телефонних розмов, несанкціоноване проникнення в житлове приміщення (підрозділи кримінальної поліції);</p> <p>9. Сутність позбавлення прав водіїв автотransпортних засобів, необґрунтований арешт експлуатації автомобіля, евакуація транспорту з місця стоянки (патрульна поліція);</p> <p>10. Сутність незаконна відмова від порушення кримінальної справи, провадження слідчих дій без участі понятих, незаконний обшук, виїмка, арешт, несвоєчасний допуск адвоката до ознайомлення з матеріалами справи, застосування незаконного фізичного і психічного насильства (слідчі підрозділи).</p>	1-32
Тема № 2: Забезпечення прав людини на стадії досудового		

розслідування. Заборона катувань і жорстокого поводження в діяльності підрозділів кримінальної поліції		
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоїти питання: поняття та сутність досудового розслідування. 2. Охорона прав і свобод учасників кримінального провадження засобами прокурорського нагляду. 3. Оскарження як спосіб захисту прав та свобод у досудовому слідстві. 4. Поняття та сутність катування, та їх прояви. 5. Кримінальна відповідальність за катування. 6. Жорстоке, нелюдське поводження чи покарання. 7. Практика Європейського суду з прав людини щодо катування. 8. Сутність та зміст зобов'язання стосовно протидії катуванням. 9. Їх можна поділити на дві групи: <ul style="list-style-type: none"> - позитивні та - негативні 10. Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини 	1-32
Тема 3: Захист та дотримання прав людини під час адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції		
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити: поняття та зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України. 2. Засвоїти: поняття, завдання та принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення. 3. Надання поліцейських послуг під час адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції. 4. Забезпечення прав та свобод особи на всіх стадіях провадження в справах про адміністративні правопорушення. 5. Презумпція невинуватості та її значення в адміністративному провадженні. 6. Принцип рівності перед законом. 7. Визначити види: стадія порушення адміністративної справи: теоретико-правова характеристика. Підстави, межі, порядок застосування заходів забезпечення провадження. 8. Дати характеристику: особливості стадії розгляду та прийняття рішення справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку; оскарження рішення винесеного поліцейським. Стадія виконання постанови у справі про адміністративні правопорушення. Особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення, підвідомчі Національній поліції. 	1-32
Тема № 4: Захист та дотримання прав людини під час співпраці з громадськістю. Прийом звернень громадян.		

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулюйте сутність взаємодії поліції з громадськістю. 2. Розкрийте основні завдання та функції поліції по роботі з громадськими формуваннями. 3. Окресліть права та обов'язки старших офіцерів (офіцерів) з роботи з населенням. 4. Форми та методи діяльності поліції по роботі з громадськими формуваннями. 5. Проаналізуйте зарубіжний досвід взаємодії поліції та громадськості щодо забезпечення публічної безпеки та порядку, та його впровадження в Україні. 6. Сформулюйте Здійснення роботи поліції з громадськістю. 7. Резолюція недовіри як форма взаємодії поліції та громадськості. 8. Процедура оголошення та особливості реалізації. 	1-32
	Тема № 5: Захист та дотримання прав людини під час надзвичайних ситуацій	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоїти питання: поняття та сутність надзвичайної обстановки, що створює особливі умови для роботи поліції; надання поліцейських послуг. 2.Профілактика правопорушень, що вчиняються в умовах надзвичайного стан та захист прав осіб від протиправних посягань. 3. Визначити: дії поліцейського щодо осіб, які прибули на територію його дільниці, і яким адміністративний нагляд встановлено у місцях позбавлення волі; дії дільничного офіцера поліції щодо осіб, яким можуть бути встановлені обмеження. дії дільничного офіцера поліції щодо фіксації фактів порушення правил адміністративного нагляду. 4.Дати характеристику правових засад введення надзвичайного стану. взаємодії дільничних офіцерів поліції з іншими підрозділами поліції, правоохоронними органами, місцевими органами влади щодо забезпечення нагляду за особами звільненими з місць позбавлення волі. 5.Розкрити: процедуру встановлення, продовження або припинення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі. 6.Визначити: правове регулювання організації превентивної діяльності органів поліції в умовах надзвичайного стану. 7. Дайте характеристику дії поліцейських щодо захисту прав і свобод людини при отриманні повідомлення про надзвичайний стан. 	1-32
	Тема № 6: Дотримання прав людини під час затримання й арешту.	

		<p>1.Засвоїти питання: Дотримання прав людини під час затримання й арешту.</p> <p>2. Розкрити дотримання прав людини під час застосування працівниками поліції заходів фізичного впливу (сили) та вогнепальної зброї.</p> <p>3.Встановити розслідування випадків порушення поліцейськими прав людини.</p> <p>4. Виокремити юридичні гарантії професійної діяльності працівників поліції</p>	1-32
		Тема №7. Дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та осіб, які проживають на тимчасово окупованій території	
		<p>1. Права цивільного населення, яке постраждало від наслідків тимчасової окупації та збройного конфлікту</p> <p>1.1. Право на визначення правового статусу жертв збройного конфлікту</p> <p>1.2. Право членів сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, на з'ясування долі та місця перебування їх рідних</p> <p>1.3. Право на отримання гарантованих державою виплат і допомоги</p> <p>1.4. Право на забезпечення житлом ВПО</p> <p>1.5. Право на компенсацію за завдану майнову (матеріальну) шкоду цивільному населенню, що постраждало від збройного конфлікту</p> <p>2. Право на документування внутрішньо переміщених осіб та громадян України, які проживають на окупованих територіях.</p> <p>3. Права осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях.</p> <p>3.1. Право на свободу пересування та доступ до базових послуг.</p> <p>3.2. Право на свободу вибору громадянства та одержання документів</p> <p>3.3. Право власності</p> <p>3.4. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля</p> <p>3.5. Право на свободу від примушення служити у збройних силах Російської Федерації.</p> <p>4. Дотримання прав людини під час охорони публічного порядку у ході широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України.</p>	1-32

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та осіб, які проживають на тимчасово окупованій території
2. Міжнародні деонтологічні стандарти поліцейської діяльності у сфері забезпечення прав людини.

3. Роль поліцейського омбудсмена у захисті прав і свобод людини.
4. Адміністративно-правовий механізм забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції.
5. Сучасні міжнародні стандарти забезпечення прав і свобод людини в діяльності правоохоронних органів.
6. Право на справедливий суд у практиці європейського суду з прав людини.
7. Забезпечення поваги до людської гідності в кримінальному провадженні.
8. Забезпечення прав учасників кримінального процесу на стадії досудового розслідування: адміністративно-правовий аспект.
9. Проблемні питання забезпечення права підозрюваного на захист на стадії досудового розслідування.
10. Роль принципу законності в системі принципів адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції.
11. Використання досвіду поліції зарубіжних країн в діяльності Національної поліції України по забезпеченню прав та свобод людини під час здійснення проваджень у справах про адміністративні правопорушення.
12. Контроль і нагляд у забезпеченні законності в адміністративно-юрисдикційній діяльності органів Національної поліції України.
13. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів Національної поліції щодо забезпечення конституційних прав і свобод людини.
14. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності.
15. Роль органів Національної поліції у реалізації конституційного права громадян на звернення до органів державної влади.
16. Соціально-правова сутність інституту права громадян на звернення.
17. Законні дії поліцейських, які можна розцінювати як обмеження права на свободу та особисту недоторканність.
18. Правомірне обмеження прав людини: міжнародне та національне право.
19. Захист прав людини в умовах воєнного стану в Україні.
20. Юридична природа і соціальна необхідність забезпечення прав людини в умовах надзвичайного стану.
21. Обмеження прав людини в умовах надзвичайного стану.
22. Примус у кримінальному провадженні: національні та міжнародні аспекти.
23. Гарантії забезпечення прав неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого під час затримання та взяття під варту.
24. Роль працівника національної поліції України у забезпеченні права на особисту недоторканність.
25. Технічне завдання із впровадження системи «Custody Records».
26. Верховенство права та забезпечення прав людини на тимчасово окупованих територіях України.
27. Захист конституційних прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

28. Нормативно-правові гарантії прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

29. Забезпечення реалізації та захисту прав внутрішньо переміщених осіб.

6. Методи навчання

1. Тематичний план з дисципліни «Забезпечення прав людини в діяльності поліції».

2. Програма з навчальної дисципліни «Забезпечення прав людини в діяльності поліції».

3. Робоча програма з навчальної дисципліни «Забезпечення прав людини в діяльності поліції».

4. Навчально-методичні матеріали до семінарських занять з навчальної дисципліни «Забезпечення прав людини в діяльності поліції».

5. Тексти лекцій та мультимедійні лекції з дисципліни «Забезпечення прав людини в діяльності поліції».

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Поняття та види прав людини. Основні засади дотримання останніх підрозділами кримінальної поліції?

2. Визначте основні нормативні підстави застосування заходів примусу поліцейськими.

3. До яких інституцій та органів особа може звернутись у разі порушення поліцейськими її прав і свобод?

4. Запропонуйте шляхи вдосконалення нормативно-правового забезпечення ефективності розслідування порушень прав і свобод людини, які вчинені поліцейськими.

5. Правова характеристика катування. Відповідальність за вчинення катування.

6. Відмінність між обмеженням та порушенням прав людини.

7. Міжнародні та національні нормативні акти, в яких закріплено права людини та механізм їх дотримання.

8. Форми контролю за діяльністю поліції під час досудового розслідування.

9. Найпоширеніші дії поліції, які можна розцінювати як порушення прав людини під час досудового розслідування.

10. Порівняйте міжнародне та національне визначення катування.

11. У чому відмінність між катуванням та іншими формами неправомірного поводження з людиною з боку поліцейських?

12. В чому полягають позитивні і негативні зобов'язання держави у сфері забезпечення заборони катувань та жорстокого поводження?

13. Які законні дії поліцейських можна розцінювати як обмеження права на свободу та особисту недоторканність? Охарактеризуйте їх.

14. Поліцейське піклування: правове регулювання та підстави застосування.

15. Рішення Європейського суду з прав людини з питань катування, жорстоке

поводження, нелюдське ставлення поведження або покарання

16. Відмінність між обмеженням та порушенням прав людини.

17. Правова регламентація дотримання прав і свобод людини у процесі кримінального провадження.

18. Презумпція невинуватості.

19. Рішення Європейського суду з прав людини з питань катування, жорстоке поведження, нелюдське ставлення поведження або покарання

20. Задоволення потреб громади на території обслуговування.

21. Правове регулювання адміністративного затримання.

22. Права характеристика доставлення.

23. Поняття та форми прояву катування в органах Національної поліції України. Сутність та форми прояву жорстокого поведження.

24. Які законні дії поліцейських можна розцінювати як обмеження права на свободу та особисту недоторканність? Охарактеризуйте їх.

25. Порівняйте поняття «затримання» у кримінальному провадженні та «адміністративне затримання».

26. Правове регулювання діяльності поліції щодо забезпечення прав та свобод людини.

27. Дотримання прав і свобод людини в діяльності поліції.

28. Основні (типові) порушеннями прав і свобод людини та громадянина в діяльності підрозділів кримінальної поліції.

29. Основні завдання та принципи діяльності підрозділів кримінальної поліції.

30. Сутність незаконного затримання, заборона масових демонстрацій, затримання громадян за ознакою раси, кольору шкіри, етнічної належності. Сутність незаконного арешту, обшуку, невжиття заходів за заявами громадян, приховування злочинів від обліку, несанкціоноване прослуховування телефонних розмов, несанкціоноване проникнення в житлове приміщення (підрозділи кримінальної поліції).

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути: екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\frac{\text{Результат навчальних занять за семестр} + \text{Результат самостійної роботи за семестр}}{2} \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.*** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку),

які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \frac{\text{Підсумкові бали за поточний семестр} + \text{Підсумкові бали за попередній семестр}}{2}$$

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання тощо.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
			Оцінка	Пояснення
97-100		Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94-96				
10	90-93			
9	85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
8	80-84			

7	75–79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
6	70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65-69			
4	60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
3	40–59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки.
2	21-40			
1	1–20		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Загальна декларація прав людини : Міжнародний документ від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_015.

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) : Міжнародний документ від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004.

3. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>

4. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-VI#Text>.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав

людини : закон України від 23.02.2006 № 3477-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.

7. Про дотримання правоохоронними органами України конституційних гарантій та законності в забезпеченні прав і свобод людини : Постанова Верховної Ради України № 1592-III від 23.03.2000 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1592-14#Text>

8. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2866-15>.

9. Про Національну стратегію у сфері прав людини: Указ Президента України від 24.03.2021 № 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text>

10. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів N 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : Закон України від 17.07.1997 № 475/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/475/97-%D0%B2%D1%80>.

11. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/580-19>

12. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін.; передм. В. В. Сокурєнка]; МВС України, Харків, нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.

13. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О. М. Бандурки]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.

14. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової ; [О. В. Джафарова, С. О. Шатрава та ін. ; передм. О. І. Безпалової] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 468 с.

15. Злочинна колаборація в умовах збройної агресії: практич. порадник з кримінально-правової оцінки та розмежування / за заг. ред. В.В. Малюка. Київ : Алерта, 2023. 312 с. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану : наук.-практ. комент. / А.А. Вознюк, О.О. Дудоров, Р.О. Мовчан, С.С. Чернявський та ін. ; за ред. А.А. Вознюка, Р.О. Мовчана, В.В. Чернея. Київ : Норма права, 2022. 278 с.

16. Боняк В.О. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності : навчальний посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 224 с.

17. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.

18. Поліцейська деонтологія: навчальний посібник / за заг. ред. В. Я. Марковського. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 316 с.

19. Порушення прав громадян співробітниками органів правопорядку при забезпеченні дотримання правил карантину в Україні: звіт за результатами моніторингу / за заг. ред. В. Пивоварова, В. Батчаєва. Київ: Асоціація УМДПІЛ, 2020. 80 с.

20. Права людини в діяльності української поліції. Загальний огляд / за заг. ред. Є. О. Крапивіна. Київ: Софія-А, 2018. 208 с.

21. Чупров В. Моніторинг дотримання прав людини в територіальних органах Національної поліції України (в рамках реалізації національного превентивного механізму). 2 вид., випр. і доповн. Київ: Асоціація УМДПЛ, 2016. 146 с.

Додаткова

22. Вітик Ю. І. Дотримання прав і свобод людини: принцип діяльності Національної поліції. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 5. С. 116–121. URL: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.5.20>.

23. Вітик Ю. І. Міжнародно-правові стандарти поліцейської діяльності у сфері забезпечення дотримання прав і свобод людини. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2020. № 7 (35), vol. 3. С. 39–45. URL: <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.7.3.8>.

24. Вітик Ю. І. Обмеження прав і свобод людини: міжнародний та зарубіжний досвід для Національної поліції України. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2021. № 1 (37), vol. 2. С. 74–79. URL: <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.1.2.12>.

25. Вітик Ю. І. Принцип дотримання прав людини у діяльності Національної поліції України: стан наукового дослідження. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 4. С. 205–209. URL: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.4.31>.

26. Гладчук Д.І. Деонтологічні засади поліцейської діяльності: зміст, сучасні вітчизняні стандарти. *Збірник наукових праць «Juris Europensis Scientia»*. Вип. 4. Чернівці, 2020. С. 10-14.

27. Гладчук Д.І. Міжнародні деонтологічні стандарти поліцейської діяльності у сфері забезпечення прав людини. *Науковий журнал «Альманах міжнародного права»*. № 24. Одеса, 2020. С. 88-96.

28. Гладчук Д.І. Структура механізму забезпечення прав людини в діяльності МВС України. *Visegrad Journal on Human Rights*. №1 (volume 2). 2021. С. 63-67.

29. Отчак Н. Я. Характеристика адміністративно-правового механізму діяльності Національної поліції в сфері забезпечення прав і свобод громадян. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 225–229. URL: <http://par-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/1.pdf>.

30. Пильгун Н. В., Вінічук О. Ю. Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні. Часопис Національного університету «Острозька академія». 2018. № 1 (17). С. 1–14. (Серія «Право»). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnvhvu.pdf>.

31. Гловюк І. В., Стоянов М. М., Завтур В. А. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні: навч.-метод. посіб. Одеса: Юрид. літ., 2017. 224 с.

32. Забезпечення прав, свобод і законних інтересів особи на стадії досудового розслідування: монографія / В. Г. Дрозд, А. В. Пономаренко, С. Є. Абламський та ін. ; Держ. наук.-досл.ін-т. ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 498 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

Офіційний сайт Президента України	www.president.gov.ua
Офіційний сайт Верховної Ради України	www.rada.gov.ua
Офіційний сайт Кабінету Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Офіційний сайт Верховного Суду	supreme.court.gov.ua/supreme
Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України	https://mvs.gov.ua/
Офіційний сайт Національної поліції України	https://www.npu.gov.ua/
Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини	www.echr.coe.int
Газета «Урядовий кур'єр»	www.ukurier.gov.ua
Газета «Юридична практика»	www.pravo.ua
Газета «Юридичний вісник України»	yvu.com.ua
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	www.nbuv.gov.ua
Національна Парламентська бібліотека України	www.nplu.org
Публічна бібліотека імені Лесі Українки	https://lukl.kyiv.ua/